

«MOTTAKERNAVN»

«ADRESSE»

«POSTNR» «POSTSTED»

«KONTAKT»

Saksbehandler, innvalgstelefon

Øyvind Skogstad, 75 53 15 68

Avslag på søknad om skadefelling av jerv - Ranen beitelag og Saltfjellet reinbeitedistrikt - Rana

Fylkesmannen viser til søknad datert 3. juni 2020 fra Ranen beitelag og Saltfjellet reinbeitedistrikt om skadefelling av jerv i Ørtfjellområdet og Stormdalsområdet. Vi viser også til telefonsamtale med Ansten Johansen i Ranen beitelag om samme sak den 3. juni.

Vedtak

Fylkesmannen i Nordland avslår søknad om skadefelling av jerv. Vedtaket er fattet med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 og § 77, jf. rovviltforskriften § 9.

Bakgrunn

Ranen beitelag og Saltfjellet reinbeitedistrikt søker om uttak av jerv i Ørtfjellområdet og Stormdalsområdet. Det vises til stor aktivitet av enkeltdyr og registrert jerveyngling i dette området, og stort potensiale for tap av både sau og rein. Det vises til at det er gode forhold for å ta ut jerv i området.

Grunnlaget for avgjørelsen

Søknader om skadefelling behandles av Fylkesmannen innenfor den rammen som er satt av rovviltnemnda og Miljødirektoratet, jf. rovviltforskriften § 9 første ledd. Rovviltnemnda vedtok den 28. mai 2020 en kvote på fire betinga fellingstillatelser for jerv i Nordland i perioden 1. juni 2020 til 15. februar 2021. Per 8. juni er det ikke felt noen dyr av denne kvota.

Føringene i forvaltningsplanen for rovvilt tillegges vekt, og felling kan bare gjennomføres om det ikke finnes andre tilfredsstillende løsninger ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning, jf. rovviltforskriften § 9 andre ledd. Bestemmelsens andre ledd bokstav a til d slår fast at det skal tas særlig hensyn til:

- området betydning som beitemark,
- skadenes omfang og utvikling,
- potensialet for fremtidige skader,
- muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak.

Etter naturmangfoldloven §§ 1 og 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold skal ivaretas på lang sikt, og at artenes forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. På rovviltfeltet må forvaltningsmålet sees i sammenheng med de vedtatte bestandsmål, og forstås slik at det ikke er til hinder for en geografisk differensiert rovviltforvaltning, jf. Ot.prp. 52 (2008-2009).

Rovviltsforskriftens formål, jf. § 1, er å sikre bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor denne rammen skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Også naturmangfoldloven § 14 inneholder bestemmelser om vektlegging av interesser. Det følger av § 14 første ledd at tiltak etter loven skal avveies mot andre viktige samfunnsinteresser. Annet ledd slår fast at ved vedtak i medhold av loven som berører samiske interesser direkte, skal det innenfor rammen som gjelder den enkelte bestemmelse legges tilbørlig vekt på hensynet til naturgrunnlaget for samisk kultur. Søknaden om skadefelling av jerv gjelder innenfor områder hvor det foregår reindrift, og vi anser at vedtaket berører samiske interesser direkte. I forhold til vektlegging av andre samfunnsinteresser vises det til at vi i våre vurderinger har lagt vekt på skadeomfanget og potensialet for rovviltskader på sau og tamrein.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Utgangspunktet for beslutninger som kan påvirke naturmangfoldet er at beslutningsgrunnlaget skal være best mulig, jf. naturmangfoldloven § 8. Fylkesmannen viser til at rovviltneemndas kvote for betinget skadefelling av jerv blant annet bygger på kunnskap om jervens bestandssituasjon. Region 7 (Nordland) skal ha 10 årlige ynglinger av jerv jf. rovviltsforskriften § 4 første ledd bokstav g. Data fra Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt viser at bestandsmålet for jerv har vært oppnådd de siste årene, med et gjennomsnitt på 10,3 ynglinger i perioden 2017-2019. Foreløpige tall fra 2020 viser 11 dokumenterte ynglinger.

I den vedtatte forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland er det fastsatt følgende forvaltningsprinsipper for jerv:

- 2.2.2 *Vedtatte regionale bestandsmål for jerv og bjørn skal oppnås innenfor de respektive forvaltningssonene (blå og svart sone). (...)*
- 2.2.3 *Prioriterte beiteområder: Alle områder som ligger utenfor forvaltningssonene for hhv. bjørn eller jerv skal anses som prioritert beiteområde sett i forhold til disse artene. (...)*
- 2.2.4 *Sauedrift, tamreindrift og andre produksjoner basert på utmarksbeite i blå og svart sone må forholde seg til at de driver næring i områder prioritert til de respektive rovviltartene.*
- 2.3.1 *Byrdefordeling: Det er et mål at jerveynglinger skal spres innenfor blå sone, slik at byrden på beitenæringene fordeles. Prinsippet om byrdefordeling forutsetter at det åpnes for lisensfelling, selv om det bidrar til at det tar lengre tid før bestandsmålene nås.*
- 2.3.2 *Når bestandsmålet for jerv er oppnådd skal det åpnes for lisensfelling av jerv i blå sone, for å bidra til å holde bestanden nærmest mulig bestandsmålet, og for å bidra til byrdefordeling for saue- og reindriftnæringene. Når bestandsmålet ikke er oppnådd bør det åpnes for en begrenset lisensfelling, hvor kvote målstyres til områder med betydelige tap av sau og tamrein. Samlet belastning av alle rovviltarter (inkludert kongeørn) skal vektlegges ved fastsetting av kvotestørrelse og -fordeling.*
- 2.3.3 *Utenfor blå sone skal kvoten for lisensfelling av jerv settes så høyt at den ikke begrenser uttaket.*
- 2.3.4 *I de tilfeller der lisensfelling ikke gir tilfredsstillende uttelling, skal miljøforvaltningen så langt det er mulig sørge for at resterende kvote tas ut i de områdene lisensfellingskvote er gitt. Uttak utenfor forvaltningsområde for jerv skal prioriteres først.*
- 2.3.5 *I blå sone er skadefelling av jerv aktuelt ved akutte skadesituasjoner. I kalvingsland for rein hvor hovedflokken kalver skal terskelen for uttak være lavere enn utenfor kalvingsland. Bestandsmålet skal så langt mulig oppnås utenfor kalvingsland i blå sone. Viktige vurderingspunkter for*

skadefelling av jerv i blå sone er: 1. skadeomfang; 2. skadepotensiale; 3. jervebestanden i området; 4. om bestandsmålet er oppnådd.

2.3.6 Utenfor blå sone skal det som hovedregel gis tillatelse til uttak av jerv som forventes å gjøre skade.

Skadeomfang

I følge Rovbase er det denne vinteren funnet fire kadaver av rein i Stormdalsområdet, alle med ukjent dødsårsak. Nærmeste kadaver påvist drept av fredet rovvilt er i Vestergila den 17. mars, med dødsårsak ukjent fredet rovvilt. For hele reinbeitedistriktet er det i vinter funnet fem rein påvist drept av jerv. Det er også funnet 19 rein med dødsårsak ukjent fredet rovvilt. Det er ikke registrert kadaver av sau påvist drept av jerv eller ukjent fredet rovvilt i dette eller tilgrensende områder siden 2015.

I Saltfjellet reinbeitedistrikt ble det for reindriftsåret 2018/2019 utbetalt erstatning for 356 rein drept av jerv. I 2019 erstattet Fylkesmannen 48 sau/lam som drept av jerv i besetninger som beiter i eller nært det aktuelle området omkring Ørtfjellet og Stormdalen. For Rana kommune som helhet ble det utbetalt erstatning for 83 sau og lam drept av jerv.

Fylkesmannens vurdering

Skadefelling skal som hovedregel iverksettes etter forutgående skade, og der skaden ser ut til å fortsette. Fylkesmannen vurderer at det er et visst potensiale for framtidig tap av både sau og rein i det aktuelle området i Ørtfjellområdet og Stormdalsområdet, samt at jerv i dette området også kan ha områdebruk som berører andre nærliggende beiteområder. Men i denne saken legger vi avgjørende vekt på at det ikke påvist skade på sau eller rein i det aktuelle området i år, og det er også et forholdsvis begrenset antall påviste tap av rein til jerv i andre deler av Saltfjellet reinbeitedistrikt denne vinteren. Også omfanget av påviste tap av sau til jerv de siste årene er begrenset i dette og nærliggende områder.

Det aktuelle området er i gjeldende forvaltningsplan definert som prioritert beiteområde i forhold til jerv. Av rovviltforliket i 2011 fremgår det at soneinndelingen må forvaltes tydelig. Det vil si at det skal være tydelige forvaltningsmessige forskjeller i henholdsvis prioriterte rovviltområder og prioriterte beiteområder. Dette er krevende i Nordland, da de definerte sonene for yngling av jerv er svært små sett i forhold til bestandsmålet og sonene stemmer i liten grad overens med historisk utbredelse for jerv i fylket. Dette gjør at det er vanskelig å bruke planen som forvaltningsverktøy for jerv siden det er urealistisk at bestandsmålet kan oppnås innenfor de definerte sonene. De prioriterte jerveområdene i forvaltningsplanen har liten funksjonell betydning for å ivareta forvaltningsmålet for regionen, og det gir derfor lite spillerom for en differensiert forvaltning av jerv.

Konklusjon

Fylkesmannen vurderer at det i denne saken ikke er grunnlag for å iverksette skadefelling av jerv i Ørtfjellområdet og Stormdalsområdet. Vi legger særlig vekt på at det ikke påvist skade på sau eller rein i det aktuelle området i år.

Saksopplysninger

Dette vedtaket blir kunngjort i Miljøvedtaksregisteret (www.miljovedtak.no) og ved utsendelse til adressatene på kopilista.

Klage

Vedtaket kan i henhold til forvaltningsloven § 29 påklages til Miljødirektoratet innen tre uker etter underrettingen om vedtaket er kommet frem. Klagen skal sendes til Fylkesmannen i Nordland, Klagens adressat, form og innhold følger av § 32 i forvaltningsloven.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Øyvind Skogstad
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Mottakerliste:

RANEN BEITELAG BA
Saltfjellet reinbeitedistrikt v/ Per Guttorm
Kuhmunen

Nesnaveien 238 8616 MO I RANA
Storjord 8255 RØKLAND

Kopi per e-post:

Foreningen Våre Rovdyr
Mattilsynet
Miljødirektoratet
Nordland bonde- og småbrukarlag
Nordland Bondelag
Nordland Reindriftssamers Fylkeslag
Nordland Sau og Geit
Norges Naturvernforbund – Nordland
Rana kommune
Rovviltnemnda i Nordland
Statens naturoppsyn